ते चोन्मीलितमालतीसुरभयः प्रौढाः कदम्बानिलाः।
सा चैवास्मि तथापि तत्र सुरतव्यापारलीलाविधौ
रेवारोधसि वेतसीतरुतले चेतः समुत्कण्ठते" ॥

एतच्चिन्त्यं। अत्र हि विभावनाविशेषोक्तिमूलस्य सन्देहसङ्करालङ्कारस्य स्फुटत्वं। एतेन।

"अदोषं गुणवत् काव्यमलङ्कारैरलङ्कृतं।
रसान्वितं कविः कुर्व्वन् कीर्त्तिं प्रीतिञ्च विन्दति"॥

इत्यादीनामपि काव्यलक्षणत्वमपास्तं॥ यत्तु ध्वनिकारेणोक्तं "काव्यस्यात्मा ध्वनिरिति" तत् किं वस्त्वलङ्काररसादिलक्षणस्त्रिरूपो ध्वनिः काव्यस्यात्मा उत रसादिरूपमात्रो वा। नाद्यः। प्रहेलिकादावतिव्याप्तेः। द्वितीयश्चेदोमिति ब्रूमः॥ ननु यदि रसादिमात्ररूप एव ध्वनिः काव्यस्यात्मा तदा।

"अत्ता एत्थ निमज्जइ एत्थ अहं दिअसअं पलोएहि।
मा पहिअ रत्तिअन्धअ सेज्जादं मह निमज्जिहिसि" * ॥

इत्यादौ वस्तुमात्रव्यङ्ग्यत्वे कथं काव्यव्यवहार इति चेद् अत्रापि रसाभासवत्तयैव ब्रूमः। अन्यथा "देवदत्तो ग्रामं यातीति" वाक्ये तद्भृत्यस्य तदनुसरणरूपव्यङ्ग्यावगतेरपि काव्यत्वं स्यात्। अस्त्विति चेत्। न। रसवत एव काव्यत्वाङ्गीकारात्। काव्यस्य प्रयोजनं हि रसास्वादसुखपिण्डदानद्वारेण। वेदशास्त्रवि-

---

* संस्कृतार्थः। श्वश्रूरत्र निमज्जति अत्राहं दिवस एव प्रलोकय। मा पथिक रात्र्यन्धक शय्यायां मम निमंक्ष्यसि॥ टीका॥